METSÄTALOUS

Jos Grahn-Laasonen ei olisi tullut ministeriksi, vaihtoehtoja olisi ollut tasan kaksi. Suojelet suosiolla tai lunastetaan. **METSÄNOMISTAJA** FJALAR MÖUTS, MUSTASAARI

Soidensuojelu nostattaa niskavilloja pystyyn

Luontokartoittajien hiipparointi omilla mailla ilman ennakkoilmoitusta ärsyttää niitä metsänomistajia, joille suojeluehdotus tulee yllätyksenä.

JOHANNES TERVO

Fjalar Möuts tuohtui elykeskuksen kirjeestä, jossa esitettiin suojelua hänen maallaan Siklaxmossenilla.

MUSTASAARI (MT)
Silkkaa sosialisointia ja järjetöntä rahan haaskausta, tiivistää mustasaarelainen metsänomistaja **Fjalar Möuts** ympäristöviranomaisten ehdottaman soidensuojelun maillansa.

Hänen tilallaan osittain sijaitseva Siklaxmossen-niminen suo Petsmon kylässä on mukana Etelä-Suomeen suunnitellussa soidensuojeluhankkeessa. Suo on luonnontilassa, sillä sitä on käytännössä mahdotonta ojittaa. Jos niin ei olisi, edellisten sukupolvien työteliäät raivaajat olisivat sen takuulla jo kuivattaneet pelloksi tai metsäksi.

Möutsin mielestä Siklaxmossen on hieno paikka. Sinne kerääntyy keväisin muuttolintuja, ja kesällä ja syksyllä suo tuottaa muhkean lakka- ja karpalosadon.

Suojeluaikeet tulivat hänen tietoonsa pääsiäisen alla, kun Etelä-Pohjanmaan elykeskus lähetti hänelle kirjeen, jossa kysyttiin, onko hän halukas luovuttamaan karttaan rajatun alueen suojeluun korvausta vastaan. Möuts ei halua suojella, ja sen hän on myös elykeskukselle ilmoittanut. Valtakunnallisen suojelukyselyn viimeinen palautuspäivä on tänään perjantaina.

”Suota ei uhkaa mikään”

Möuts on tuohduksissaan, koska hänen mielestään on järjetöntä ostaa veronmaksajien rahoilla maata, jonka luontoarvoja ei yksityisomistuksessa uhkaa mikään.

”Kukaan ei ole tekemässä näille alueille mitään. Jos ojittaa haluaisin, lupaa ei varmasti tulisi.”

Elykeskuksen ylitarkastaja **Matti Kyröläinen** perustelee suojelutarvetta pitkäjänteisyydellä.

”Monilla maanomistajilla on ajatus, että he eivät halua muuttaa alueita. Mutta tämä on vain lyhyellä tähtäimellä yhden maanomistajan päätös. Sen vuoksi mietitään suojeluohjelmaa.”

Pohjanmaan rannikon maankohoamisalueen suot ovat hänen mukaansa erityisen arvokkaita, ja sen vuoksi niitä haluttaisiin nyt suojella.

Rajaus ihmetyttää

Kartalla merkittyyn suojeltavaan alueeseen on merkitty myös metsätalouskäytössä oleva metsää. Tätä Möuts ei voi käsittää. Häntä epäilyttää myös, että rajauksen ulkopuolella olevat metsäalueetkin halutaan myöhemmin rauhoittaa.

”Alue on repaleinen kokonaisuus. Mikä suojelualue sellainen on?”

Rajaukset mietityttävät myös Satakunnassa Merikarvialla metsää omistavaa **Juhani Kotirantaa**. Hänen mailleen merkityllä suojelualueella on 25 hehtaaria talousmetsää. Rajausten sisällä on muun muassa harvennusleimikko, jonka Kotiranta on hiljattain myynyt.

Kyröläinen korostaa, ettei suojelusuunnittelu aiheuta metsätalouteen toimintarajoituksia. Hakkuita voidaan siis tehdä normaalisti.

Kotiranta on ostanut luonnonarvoltaan runsaiksi määritellyt alueet lisämaaksi viimeksi kuluneiden 20 vuoden aikana. Alueita on hoidettu ja kunnostettu metsätalouskäyttöön.

”Minulla ei ole lisäsuojelua vastaan mitään, kunhan se tehdään vapaaehtoiselta pohjalta. Olen halukas neuvottelemaan asiasta ja suojelemaan osan, kunhan rajauksia tarkennetaan. Myös korvaavista vaihtomaista olisin kiinnostunut.”

Hiipparointi harmittaa

Sekä Möutsia että Kotirantaa jäi elykeskuksen yhteydenotossa kaivelemaan se, ettei asiasta kerrottu heille ennen kuin maastokartoituksia tehtiin. Maastokäynnit on tehty kesällä 2013 ja 2014. Jos metsään mennään ilmoittamatta, syntyy ikävä mielikuva salailusta.

”Taas kerran näin. Kun asia tulee puskista, se herättää pahennusta”, Kotiranta harmittelee.

Viranomaisten lähetystietojen perusteella Möutsille on lähtenyt asiasta kirje pari vuotta sitten. Mysteeriksi jää, miksi tieto ei tavoittanut vastaanottajaa. Kyröläinen korostaa, että maanomistajia lähestyttiin kirjeitse ennen kartoituksia ja avoimuus on ollut lähtökohtana.

Elykeskuksessakaan ei ole vielä tietoa siitä, miten soidensuojelu jatkossa etenee.

”Meille on arvoitus, miten tuleva hallitus asiaa käsittelee – tehdäänkö periaatepäätös luonnonsuojeluohjelmasta vai tuleeko vapaaehtoisen Metson kaltainen rahoitusjärjestelmä. Joka tapauksessa tämä kysely ei ollut vielä virallinen kuuleminen. Sellainen tulee myöhemmin, kun suojelutyöryhmä on jättänyt syksyllä esityksensä”, Kyröläinen sanoo.

Möuts on koko suosopassa iloinen vain yhdestä asiasta: ympäristöministeri **Sanni Grahn-Laasosen** (kok.) väliintulosta.

”Jos Grahn-Laasonen ei olisi tullut ministeriksi, vaihtoehtoja olisi ollut tasan kaksi. Suojelet suosiolla tai lunastetaan.”

HANNA LENSU

MTK: Tiedotus ei ole ollut riittävää

Ympäristöviranomaiset ovat tulleet Natura-aikakaudelta ison harppauksen oikeaan suuntaan, mutta parantamisen varaa on vielä paljon, sanoo tuottajajärjestö MTK:n ympäristöasiantuntija **Markus Nissinen**.

Hän olisi toivonut, että elykeskukset olisivat järjestäneet maakunnalliset tiedotustilaisuudet soidensuojelusta. Niihin olisi pitänyt kutsua kaikki maanomistajat, joita suojelusuunnitelmat koskevat.

”Tilaisuuksissa olisi pitänyt käydä läpi, mistä on kysymys ja selvittää esimerkiksi rajausten ja korvausten perusteet.”

Nissisen mielestä myös tänä keväänä lähteneisiin kirjeisiin olisi tarvittu selkeämpää ulosantia.

”Lisäksi ennen maastokartoituksia lähetetyissä kirjeissä olisi pitänyt selvästi kertoa, että maanomistajat ovat tervetulleita osallistumaan maastokäynteihin.”

Hän kehottaa maanomistajia olemaan aina tarkkana sen suhteen, mitä omille maille suunnitellaan. Jos asiat vaikuttavat epäselviltä, niihin on sitä suuremmalla syyllä reagoitava.

”Olankohautuksella ei kannata yhtäkään kirjettä ohittaa.”

HANNA LENSU

LYHYESTI

Luonnonhoitokortteja tarjolla

Metsäammattilaisilla ja metsänomistajilla on tänä keväänä mahdollisuus suorittaa ympäristöasioiden osaamista mittaava luonnonhoitokortti. Metsäkeskus järjestää kokeita eri puolilla maata. Kortin on suorittanut tähän mennessä noin 12 000 henkilöä. Kokeen osallistumismaksu on 160 euroa.

Rautaa Valko-Venäjälle

Valko-Venäjä kehittää metsätalouttaan maailmanpankin rahoituksella. 37 miljoonan euron lainalla on tarkoitus hankkia muun muassa 74 hakkuukonetta, 52 metsätraktoria ja kuusi hakkuria.

Lisäksi summalla uudistettaisiin taimitarhoja sekä tehostettaisiin metsäpalojen torjuntaa uuden kaluston, tietojärjestelmän ja videovalvonnan avulla.

Södralle tulossa naiskomento

Keskustapoliitikko, juristi **Lena Ek** on nousemassa ruotsalaisten metsänomistajien teollisuuskonsernin Södran hallituksen puheenjohtajaksi. Kansanedustaja Ek on toiminut aiemmin muun muassa ympäristöministerinä ja Euroopan parlamentin jäsenenä.

Nykyinen puheenjohtaja **Christer Segerstéen** on päättänyt siirtyä eläkkeelle luottamustoimistaan Södrassa.

Suota suojeluun Perhon Syrjäjoelta

Perhon Syrjäjoella sijaitseva 15 hehtaarin suopalsta on siirtynyt Luonnonperintösäätiölle.

Syrjäjoen suoalue on ojittamatonta, tiheäpuustoista rämettä. Syrjäjoki on Luonnonperintösäätiön 50. suojelualue ja neljäs Pohjanmaalla.

Stora Enso nojaa selluun

Stora Enson tulos koheni alkuvuonna yli viidenneksen. Toimitusjohtaja **Karl-Henrik Sundströmin** mukaan liiketulosta kasvattivat valuuttakurssimuutokset ja tiukka kustannuskuri.

Yhtiön toimialoista kovimmasta tulosparannuksesta vastasivat sellutehtaat. Ne tahkosivat tammi–maaliskuussa 52 miljoonaa euroa enemmän rahaa kuin vuosi sitten.

Myös kuluttajakartonkeja valmistavat tehtaat pystyivät aiempaa parempaan tulokseen. Paperitehtaiden tulokset putosivat vastaavasti.

Paperi ei katoa

Sundströmin mukaan paperin kysyntä on edelleen vähenemässä. Silti paperi ei ole kokonaan katoamassa maailmasta. Jossain vaiheessa sen kysyntä ja tarjonta löytävät tasapainon.

Pudotuskisassa pärjää parhaiten se, jolla on suurimmat ja tehokkaimmat paperikoneet.

Stora Ensolla paperin osuus liikevaihdosta on 37 prosenttia, mutta sen osuus yhtiön tuloksesta on 8 prosenttia. Alkuvuonna paperitehtaiden tulos puolittui.

Biomateriaaleilla, joihin sellu kuuluu, liikevaihdon ja tuloksen suhde on päinvastainen. Biomateriaalien osuus liikevaihdosta on 14 prosenttia mutta tuloksesta ne tuovat kolmanneksen.

Sellun tulosparannus selittyy valuuttakurssimuutoksilla ja Montes del Platan sellutehtaan valmistumisella Uruguayssa. Stora Enson osuus investoinnissa on 850 miljoonaa euroa, millä se saa puolet tehtaan 1,3 miljoonan tonnin tuotannossa.

Myös pakkausliiketoiminnot kerryttävät mukavasti voittoa yhtiön tulosviivan alle.

Stora Enso vastaa kartongin kasvavaan kysyntään muuttamalla Varkaudessa vanhan paperikoneen kartonkikoneeksi. Uusi kartonkikone käynnistyy vuoden lopulla.

Sahat jarruttelivat

Stora Enson puutuotteiden liikevaihto laski alkuvuonna 12 prosenttia ja tulos neljänneksen. Puutuotteet pysyivät silti voitolla.

Talousjohtaja **Seppo Parvi** selittää voittojen sulamista ylitarjonnalla. Japani ja Lähi-itä eivät vetäneet sahatavaraa entiseen malliin.

Ylitarjonnan takia sahatavaran hinnat laskivat, mikä söi kannattavuutta. Siksi yhtiö rajoitti tuotantoa.

”Tällä hetkellä sahatavaran kysyntä Keski-Eurooppaan on hyvällä mallilla. Sen sijaan Suomessa rakentaminen on edelleen heikossa hapessa.”

Yhtiö investoi parhaillaan puutuotteisiin sekä Suomessa että Puolassa. Puolassa työn alla on Murow’n sahan uudistaminen.

Kotimaassa Stora Enso panostaa Varkaudessa puisten rakennuselementtien tuotantoon. Tehtaan tuotantokapasiteetti on noin 100 000 kuutiota.

Noin 43 miljoonan euron investointi valmistuu ensi keväänä.

JARMO PALOKALLIO

Stora Enson tulos tammi–maaliskuu

MT	1–3/ 2014	1–3/ 2015
Liikevaihto, milj. euroa	2 568	**2 491**
Liikevoitto ilman kertaeriä, milj. euroa	182	**220**
– % liikevaihdosta	7,1	**8,8**
Voitto ennen veroja, milj. euroa	106	**154**
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaeriä, %	8,6	**10,1**

JUHA SORRI

Stora Enso muuttaa Varkauden tehtailla kuvassa näkyvän Paperikone 3:n kartonkikoneeksi. Uusi linja käynnistyy vuoden lopulla.

KOMMENTTI

Wallenbergit jyräävät

Wallenbergien mahtisuku on jyrännyt suomalaiset Stora Ensossa. Ruotsalaiset ovat kahmineet itselleen yhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan paikat.

Yhtiön aloittaessa toimitusjohtaja tuli Suomesta ja hallituksen puheenjohtaja Ruotsista. Suomen paino alkoi vähetä jo edellisen toimitusjohtajan kaudella.

Lontoossa asunutta **Jouko Karvista** ärsytti, jos ja kun Stora Enso niputettiin suomalaiseksi metsäyhtiöksi. Hänelle yhtiö oli globaali.

Suomessa Karvinen muistetaan etenkin Kemijärven sellutehtaan sulkemisesta.

Stora Enson siirtyminen kokonaan ruotsalaishumppaan hämmentää, sillä suomalaisilla on yhtiössä enemmän äänivaltaa kuin Wallenbergeillä. Suomen valtion ääntä yhtiössä käyttää Solidium.

Valtion omistajaohjauksesta vastaava ministeri **Sirpa Paatero** (sd.) antoi tiistaina potkut Stora Enson nimitystoimikuntaan johtaneelle ja Solidiumin hallituksen puheenjohtajana toimineelle **Pekka Ala-Penttilälle.**

Toivottavasti lepsuilu loppuu, eikä Stora Enson anneta muuttua täysin ruotsalaiseksi yhtiöksi. Selvää on, että menetettyjen asemien takaisinvaltaus ei helpolla onnistu.

JARMO PALOKALLIO

UPM investoi Viron vaneriin 40 miljoonaa

UPM kaksinkertaistaa koivuvanerin tuotannon Viron Otepäässä. Tuotantokapasiteetti nousee 90 000 kuutiometriin vuodessa.

Otepäähän rakennetaan myös uusi biovoimalaitos, joka korvaa vanhan osin öljyä käyttävän voimalan. Investointien arvo on 40 miljoonaa euroa.

Uuden biovoimalaitoksen teho on 18 megawattia. Voimalassa poltetaan kuorta, haketta ja purua.

Vaneritehtaan laajennus ja biovoimalan rakentaminen alkavat tänä kesänä, ja töiden on määrä valmistua ensi vuoden loppuun mennessä.

Tehtaan nykyinen toiminta jatkuu normaalisti rakennustöiden aikana, kertoo UPM:n tiedote.

JUHA KAIHLANEN

Puusepille sopimus

Puuliiton hallitus hyväksyi torstaina puusepänteollisuuteen uuden työehtosopimuksen. Sopimuskausi kestää vuoden 2017 loppuun. Se sisältää kaksi palkankorotusta.

Palkankorotuksista neuvotellaan ensin paikallisesti, mutta jos sopimusta ei synny, maksetaan vuonna 2015 joko 12 sentin tunti- tai 20 euron kuukausikorotus 22. elokuuta tai sitä lähinnä seuraavan palkanmaksukauden alusta alkaen.

Vuonna 2016 korotus on 0,4 prosenttia.

Myös taulukkopalkkoihin ja oppisopimusoppilaiden palkkoihin tehdään kaksi korotusta sopimuskauden aikana, kertoo Puuliiton tiedote.

Puusepänteollisuudessa työskentelee noin 10 000 työntekijää.

JUHA KAIHLANEN